

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ
ДИСЦИПЛІН) У НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОМУ ЮРИДИЧНОМУ
ІНСТИТУТІ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Івано-Франківськ, 2020

Затверджено на засіданні Вченої ради Навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 6 від 25 червня 2020 року

Зі змінами, внесеними Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 6 від 10 лютого 2022 року

Положення про порядок організації та викладання навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін) у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника розроблене з метою надання допомоги учасниками освітнього процесу Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника допомоги в організації та викладанні навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін).

Положення про порядок організації та викладання навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін) у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника призначене для викладачів та здобувачів вищої освіти.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
РОЗДІЛ 2. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН).....	6
РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН).....	8
РОЗДІЛ 4. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ, ЯКІ ДОПУСКАЮТЬСЯ ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН).....	10
РОЗДІЛ 5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН).....	12
РОЗДІЛ 6. СТИМУЛЮВАННЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДО ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН).....	14

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Станом на сьогодні англійська мова визнається ключовою компетентністю сучасної людини, основним інструментом міжнародного спілкування в академічному та професійному житті та для розвитку держави в цілому, фактором економічного її зростання, засобом доступу до знань та умовою ефективної світової інтеграції.

Положення про порядок організації та викладання навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін) у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (далі – Положення) розроблене відповідно до закону України «Про освіту», закону України «Про вищу освіту», закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», затвердженого Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 5 від 28 лютого 2017 року (із внесеними змінами), та Положення про особливості навчання у Навчально-науковому юридичному інституті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» в умовах дистанційного режиму, затвердженого Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 4 від 6 листопада 2020 року, з метою ознайомлення викладачів та здобувачів вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Положення є нормативним документом Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, який регламентує порядок організації та викладання англійською мовою навчальних дисциплін (крім мовних дисциплін) здобувачам, які здобувають вищу освіту на першому (бакалаврському), другому (магістерському) та третьому (освітньо-науковому) рівнях вищої освіти в межах освітніх та освітньо-наукових програм з викладанням більшості навчальних дисциплін українською мовою.

Організація та викладання у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника окремих навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін) обумовлено тим, що на сьогодні англійська мова визнається ключовою компетентністю сучасної людини, інструментом міжнародного спілкування в академічному та професійному житті та для розвитку держави в цілому, засобом доступу до знань, умовою ефективної світової інтеграції та

фактором економічного зростання держави. У зв'язку з цим організація та викладання у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника окремих навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін) здійснюється з метою:

1) вдосконалення чинної у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника системи організації навчального процесу;

2) забезпечення конкурентоспроможності українських вчених та випускників на національному та міжнародному рівнях;

3) прагнення Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника до інтернаціоналізації, академічної та освітньої інтеграції, тобто адаптації його до загальноєвропейських вимог задля досягнення відповідних кваліфікаційних рівнів, які забезпечують спілкування та ефективність дій майбутніх фахівців у межах міжнародного (європейського) простору;

4) розвитку інформаційної, комунікативної, управлінської, дослідницько-прогностичної та проектно-творчої компетентностей здобувачів вищої освіти, як інструмента міжнародного спілкування, засобу приєднання до європейського освітнього, наукового та професійного простору;

5) підвищення академічної мобільності учасників освітнього процесу;

6) забезпечення доступу здобувачів вищої освіти до навчання за програмами з подвійним дипломом.

Положення визначає систему організаційно-управлінських, методичних та заохочувальних заходів, метою яких є підвищення рівня володіння англійською мовою шляхом викладання окремих навчальних дисциплін (крім мовних дисциплін) англійською мовою.

Положення поширюється на всіх здобувачів вищої освіти Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, які вивчають навчальні дисципліни англійською мовою (крім мовних дисциплін).

РОЗДІЛ 2. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН)

У Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на освітніх програмах першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти англійською мовою можуть викладатися як обов'язкові, так і вибіркові навчальні дисципліни (крім мовних дисциплін).

Підготовчу роботу з організації викладання навчальних дисциплін (крім мовних дисциплін) англійською мовою проводять кафедри, директор Навчально-наукового юридичного інституту та навчально-методичний відділ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у навчальному році, який передує року вивчення відповідних навчальних дисциплін англійською мовою. Зокрема, така підготовча робота з організації викладання відповідних навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін) передбачає:

1) визначення в освітніх програмах навчальних дисциплін, які будуть викладатися англійською мовою (крім мовних дисциплін);

2) визначення здобувачів вищої освіти, які володіють англійською мовою на рівні, достатньому для вивчення навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін), та затвердження їх груп;

3) визначення викладачів, які мають відповідний рівень володіння англійською мовою, що дозволяє їм повноцінно і належним чином брати участь у освітньому процесі, достатньому для викладання відповідних навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін);

4) розроблення викладачами (керівниками) навчальних дисциплін навчально-методичної документації з навчальних дисциплін (як на українській, так і англійській мовах), які будуть викладатися англійською мовою (крім мовних дисциплін).

Форми і методи навчання та викладання окремих навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін) мають забезпечувати досягнення заявлених у відповідній освітній програмі цілей і програмних результатів навчання та не повинні відрізнятися від форм і методів навчання та викладання усіх інших навчальних дисциплін, які читаються на тій чи іншій освітній програмі.

Проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять з навчальних дисциплін, які забезпечуються англійською мовою (крім мовних дисциплін) здійснюється з урахуванням думки здобувачів вищої освіти, зокрема:

1) на кожному лекційному занятті викладач завжди уточнює, чи всі здобувачі розуміють те, про що йде мова – якщо є потреба у перекладі, то

лектор обов'язково перекладає раніше сказане на державну (українську) мову;

2) якщо на семінарському, практичному, лабораторному заняттях здобувач виявляє бажання висловлювати свою думку на державній (українській) мові – він доповідає на державній (українській) мові.

3) якщо на семінарському, практичному, лабораторному заняттях здобувач потребує додаткового перекладу відповідної інформації, яка висловлювалася відповідним учасником освітнього процесу на англійській мові, з метою її уточнення – здобувач (основний чи додатковий доповідач) або викладач обов'язково здійснює перекладає такої інформації на державну (українську) мову.

Виконання індивідуальних завдань та проведення контрольних заходів (поточний, семестровий контроль) з навчальних дисциплін, що забезпечуються англійською мовою (крім мовних дисциплін), здійснюється також на розсуд викладача (керівника навчальної дисципліни чи викладача, який проводить семінарські, практичні, лабораторні заняття) з урахуванням думки здобувачів вищої освіти.

Рівень знань з англійської мови здобувача вищої освіти не може бути підставою для зниження підсумкової оцінки з навчальної дисципліни, що забезпечується англійською мовою (крім мовної дисципліни).

Повторне вивчення навчальної дисципліни, викладання якої на відповідній освітній програмі здійснювалося англійською мовою (крім мовної дисципліни), проводиться державною (українською) мовою.

Документальне оформлення результатів поточного та семестрового контролю з навчальних дисциплін, які викладаються англійською мовою (крім мовних дисциплін), проводиться державно (українською) мовою.

РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН)

Викладання навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін) здійснюють викладачі кафедр Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, за якими закріплені відповідні навчальні дисципліни, та які, маючи відповідний рівень володіння англійською мовою, що дозволяє їм повноцінно і належним чином брати участь у освітньому процесі, можуть викладати такі навчальні дисципліни англійською мовою, здатні підготувати потенційних кваліфікованих юристів конкурентоспроможних як на національному, так і на міжнародному ринку праці.

Основною вимогою допуску викладача відповідної кафедри Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника до забезпечення навчальної (-их) дисципліни англійською мовою (крім мовних дисциплін), є наявність у нього відповідного рівня володіння англійською мовою, який не повинен бути нижче рівня B2 (Upper-Intermediate), що може підтверджуватися щонайменше одним з таких документів, як:

1) сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти;

2) кваліфікаційний документ (диплом про вищу освіту, диплом про науковий ступінь).

Додатковими досягненнями, які свідчать про володіння викладачем відповідної кафедри Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника англійською мовою, є наявність у нього:

а) документа, який свідчить про участь викладача у наукових публікаціях англійською мовою у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та/або Web of Science та мають ISSN-номер, підтверджених на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань;

б) опублікованої викладачем англійською мовою монографії (одноосібно чи колективно окремих її розділів (статей));

в) документа, який свідчить про наявність у викладача міжнародного професійного та мовного досвіду (стажування та/або викладання у відповідній країні, що здійснювалося англійською мовою);

г) документа, який свідчить про участь викладача у роботі міжнародного науково-практичного заходу (конференції, конгресу, симпозіуму, семінару тощо), робоча мова яких – англійська мова тощо.

У Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника до викладання

відповідних навчальних дисциплін англійською мовою на освітніх програмах першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти можуть залучатися викладачі інших вітчизняних чи іноземних ЗВО та/або працівники підприємств, установ, організацій, у тому числі закордонних. Зокрема, це здійснюється на основі договорів, меморандумів, протоколів про співпрацю між ними.

Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, а зокрема, викладачі, які забезпечують викладання окремих навчальних дисциплін на відповідних освітніх програмах першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти англійською мовою (крім мовних дисциплін), надзвичайно зацікавлені у піднятті рівня володіння англійською мовою здобувачами вищої освіти, оскільки володіння фаховими знаннями на англійській мові забезпечить їм більш привабливіші пропозиції та умови на сучасному ринку праці, а також дасть можливість активнішому розвитку міжнародних зв'язків та партнерства.

Перевірка якості викладання навчальних дисциплін англійською мовою на освітніх програмах першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти (крім мовних дисциплін) здійснюється:

1) кафедрами Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, якими забезпечуються відповідні навчальні дисципліни, що читаються англійською мовою (в межах графіків проведення відкритих занять, взаємовідвідування);

2) Навчально-науковим юридичним інститутом Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (шляхом організації в межах плану роботи Науково-методичної ради комісійних перевірок щодо аналізу стану та особливостей викладання навчальних дисциплін, які забезпечуються англійською мовою для здобувачів Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, результати яких заслуховуються на спільному засіданні Науково-методичної ради та Вченої ради Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

РОЗДІЛ 4. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ, ЯКІ ДОПУСКАЮТЬСЯ ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН)

Необхідною умовою допуску здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти до вивчення навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін) на відповідних освітніх програмах, є наявність у них відповідного рівня володіння англійською мовою, що може підтверджуватися щонайменше одним з таких документів, як:

- Сертифікатом зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) з англійської мови з кількістю балів, що є достатньою для вступу на навчання у Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти з метою здобуття освітнього ступеня бакалавра;

- Додатком до атестата про повну загальну середню освіту з предмета «Англійська мова» з кількістю балів не менше ніж 7 за 12-бальною шкалою;

- Додатком до диплома молодшого бакалавра (спеціаліста), бакалавра чи магістра (спеціаліста) з навчальної дисципліни «Іноземна мова» або «Іноземна мова за професійним спрямуванням» з кількістю балів не менше ніж 70 за 100-бальною шкалою (оцінкою не нижче ніж «добре» за національною шкалою, оцінкою «С» за шкалою ECTS);

- відомістю успішності з навчальної дисципліни «Іноземна мова» або «Іноземна мова за професійним спрямуванням» з кількістю балів не менше ніж 70 за 100-бальною шкалою (оцінкою не нижче ніж «добре» за національною шкалою, оцінкою «С» за шкалою ECTS);

- результатом Єдиного вступного іспиту (ЄВІ) з англійської мови з кількістю балів, що є достатньою для вступу на навчання у Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на другий (магістерський) рівень вищої освіти з метою здобуття освітнього ступеня магістра;

- результатом складеного вступного іспиту з англійської мови з кількістю балів, що є достатньою для вступу на навчання у Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії;

- документом, що засвідчує володіння англійською мовою на рівні не нижче B1 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти;

- документом про здобутий освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень), що засвідчує кваліфікацію з англійської мови.

Визначення здобувачів вищої освіти, які володіють англійською мовою на рівні, достатньому для вивчення навчальних дисциплін англійською мовою (крім мовних дисциплін), та затвердження їх груп здійснюється

директором Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

РОЗДІЛ 5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН)

Навчальні дисципліни, які у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на відповідних освітніх програмах першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти викладаються англійською мовою (крім мовних дисциплін), повинні мати повний пакет навчально-методичного забезпечення, який обов'язково включає в себе:

- 1) Робочу програму навчальної дисципліни;
- 2) Силабус навчальної дисципліни;
- 3) конспекти лекцій (авторські навчальні підручники, навчальні посібники);
- 4) Методичні вказівки для підготовки до семінарських, практичних, лабораторних занять;
- 5) Методичні вказівки для підготовки до самостійної роботи;
- 6) засоби для перевірки знань здобувачів (екзаменаційні/залікові білети, варіанти завдань для проведення модульних контрольних робіт, підсумкового семестрового контролю для залікових навчальних дисциплін, переліки індивідуальних завдань для самостійної роботи студентів денної форми навчання, завдання для самостійних (домашніх) контрольних робіт для студентів заочної форми навчання);
- 7) Пакет комплексної контрольної роботи (ККР), ректорської контрольної роботи (РКР) – для нормативних (обов'язкових) навчальних дисциплін.

Навчально-методична документація з навчальних дисциплін, які викладаються англійською мовою (крім мовних дисциплін), розробляється викладачем (керівником навчальної дисципліни) як на українській, так і англійській мовах. Зокрема, обов'язово на англійській мові мають бути розроблені такі навчально-методичні документи, як:

- 1) Робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) Силабус навчальної дисципліни;
- 3) Методичні вказівки для підготовки до семінарських, практичних, лабораторних занять;
- 4) Методичні вказівки для підготовки до самостійної роботи.

Всі інші документи, які належать до пакету навчально-методичного забезпечення відповідної навчальної дисципліни, що викладається англійською мовою (крім мовної дисципліни), розробляються на англійській мові на розсуд викладача.

Порядок затвердження (схвалення) зазначеної вище навчально-методичної документації з навчальних дисциплін, які викладаються

англійською мовою (крім мовних дисциплін), підстав внесення змін до них, а також строк їх дії передбачені Положенням про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 5 від 28 лютого 2017 року (із внесеними змінами).

РОЗДІЛ 6. СТИМУЛЮВАННЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДО ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (КРІМ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН)

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника різними способами стимулює викладачів Навчально-наукового юридичного інституту до викладання навчальних дисциплін англійською мовою, забезпечуючи реалізацію відповідних заходів. Зокрема, Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника спільно з кафедрою іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника періодично організовує для викладачів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника курси з вивчення англійської мови чи покращення рівня володіння нею.

Крім того, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника здійснює також матеріальне заохочення викладачів, які викладають навчальні дисципліни англійською мовою (крім мовних дисциплін), відповідно до чинного законодавства України, Статуту та Колективного договору Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.